

Ministerie van Defensie
Nationaal Programma Ruimte voor Defensie
Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving & Duurzaamheid
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Datum 6 februari 2024
Uw kenmerk
Ons kenmerk 202370452/202379999
Onderwerp Zienswijze college van burgemeester en wethouders van de gemeente Brunssum op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Geachte heer, mevrouw,

De inwoners van onze gemeente worden dagelijks geconfronteerd met defensieactiviteiten. De lokale impact is aanzienlijk door de onmiddellijke nabijheid van de NAVO-vliegbasis Geilenkirchen en door de aanwezigheid van het Allied Joint Force Command-hoofdkwartier in het hart van onze gemeenschap. Ook het United States Army Garrison/NATO Industrial Complex beschikt over een groot terrein binnen onze gemeentegrenzen.

De adequate uitvoering van de taken van het NAVO-bondgenootschap is vanzelfsprekend in ieders belang en het is onvermijdelijk dat dit hinder met zich meebrengt. De positieve effecten voor de lokale economie en samenleving van de activiteiten die binnen onze gemeente plaatsvinden zijn bovendien groot.

In de notitie reikwijdte en detailniveau voor de milieueffectrapportage in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie is er echter weinig tot niets terug te vinden over onze omgeving. Van de beoogde integrale beschouwing van de toekomstige ruimtebehoefte voor militaire activiteiten kan in onze optiek alleen sprake zijn wanneer daarin ook de activiteiten van de NAVO en van partners in het bondgenootschap binnen Nederland worden meegenomen. Het unieke gegeven dat de startbaan van de vliegbasis Geilenkirchen op slechts meters van de landsgrens eindigt brengt daarnaast met zich mee dat deze basis een grote ruimtelijke en milieu-impact in Nederland heeft. Daarom ligt het wat ons betreft in de rede dat hier in de milieueffectrapportage voor het nationaal programma aandacht aan wordt besteed.

Bij de in het rapport opgesomde beperkingengebieden rond de militaire luchtvaartterreinen Deelen, Eindhoven, Gilze-Rijen, De Kooy, Leeuwarden, Volkel en Woensdrecht missen wij derhalve de vliegbasis Geilenkirchen en het toekomstige besluit beperkingengebied buitenlandse luchthaven voor deze basis. In dit kader wijzen wij u erop dat de defensie terreinen in Brunssum kandidaat zijn voor opname in het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER). Eventuele beperkingen voor windenergie ten gevolge van het te nemen besluit beperkingengebied zijn daarmee rechtstreeks van invloed op de

mogelijkheden van onze gemeente om invulling te geven aan de opgave in het kader van de Regionale Energiestrategie. Dat Defensie en het Rijksvastgoedbedrijf er als deelnemers in het OER-programma ook zelf gevolgen van zouden ondervinden illustreert het belang van een integrale benadering waar alle militaire activiteiten in worden betrokken, ook als Nederland daarbij slechts een van de partners is.

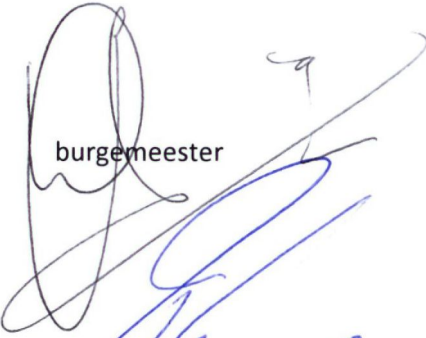
In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt erop gewezen dat Deelen en De Kooy niet geschikt zijn voor jachtvliegtuigen vanwege onder meer de situering ten opzichte van bebouwing en/of natuur. Wij wijzen u erop dat ook de vliegbasis Geilenkirchen in beide opzichten bijzonder ongelukkig gesitueerd is. Overigens geldt dat niet alleen in relatie tot gebruik van de basis door jachtvliegtuigen: ook het accommoderen van meer vliegbewegingen van luchttransport/*air-to-air refuelling*-toestellen zouden wij als hoogst ongewenst beschouwen.

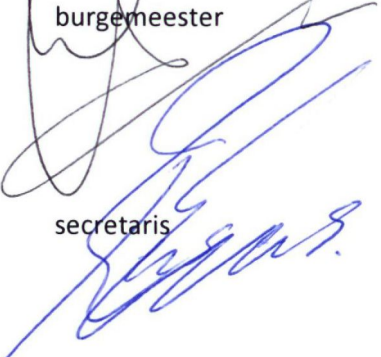
De staatssecretaris van Defensie heeft ons verzekerd dat het niet de bedoeling is om Nederlandse F-35's te stationeren op de vliegbasis Geilenkirchen. De passages in de notitie over *agile combat employment* en internationale *beddown* roepen bij ons evenwel de vraag op welke afspraken Duitsland in dat verband binnen het bondgenootschap heeft gemaakt. Indien dergelijke afspraken een claim zouden leggen op (milieu)ruimte op Nederlands grondgebied, in casu het grondgebied van onze gemeente en dat van onze buurgemeente Beekdaelen dan verwachten wij dat er in het nationaal programma ook ten aanzien van deze ruimteclaims in Nederland een afweging plaatsvindt.

In zijn kamerbrief van 5 juli 2023 benoemde de staatssecretaris de taak van Nederland als gastland, oftewel *host nation support*. Ook in de notitie wordt hier aandacht aan besteed, maar het Allied Joint Force Command in Brunssum blijft daarbij onbenoemd. Ontwikkelingsmogelijkheden voor deze NAVO-basis beschouwen wij als een gedeeld belang en het in de knel komen daarvan dient uiteraard te worden voorkomen. Naast fysieke ruimte en milieuruimte kan daarbij onder meer gedacht worden aan het zekerstellen van een veilig gebruik van een helikopterlandingsplaats en aan het voorkomen van belemmeringen voor radiocommunicatie (straalpaden en satellietverbindingen).

De gemeente Brunssum wil graag rekening houden met defensiebelangen en tegelijkertijd met de omgeving. Wij vertrouwen erop dat wij elkaar in die benadering kunnen vinden en continueren graag het gesprek dat wij hier met uw ministerie over voeren.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris